

Почитувани,

Агенцијата за пошти направи исклучителни чекори напред во областа на поштенските услуги со активностите, кои согласно своите законски надлежности ги превзема годинава која изминува.

На крајот сме на 2019 година и сега се прави рекапитулација за сето она што е досега сработено и постигнато.

Со максимална транспарентност, професионалност и отвореноста за соработка со сите субјекти во поштенскиот сектор кои како принципи ги поставив во своето работење, покажавме дека сите заедно знаеме како да бидеме подобри, да функционираме поефикасно и да ги носиме одлуките помудро. Тоа го покажуваме заедно секојдневно, во поддршка на реформите, во односот со јавноста односно корисниците, и во односот кон сите вработени во поштенскиот сектор.

ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

Ќе дозволиме да информирам дека во делот на лиценцирање - податоците илустрираат динамичен поштенски пазар, со потенцијал за натамошен развој во поглед на бројот на лиценцирани оператори, на вкупниот обем на поштенски пратки во промет и на различните услуги според потребите на потрошувачите. Со еволуцијата на пазарот, се покажа дека корисниците сè повеќе имаат потреба од прилагодени, предвидливи, доверливи и брзи услуги кои одговараат на ново настанатата состојба која, пак се менува речиси на дневна основа. И Овој тренд е прифатен од поштенските оператори во изминатите неколку години.

Може да констатираме дека 2019 година, од вкупно издадени 12 општи овластувања нови старт ап компании се десет (10), а две (2) се издадени на постојни даватели кои добиле дозвола за нови услуги во домашен и меѓународен сообраќај односно ја прошириле мрежата на работа.

Во истиот период 3 правни субјекти го изгубиле статусот и се избришани од службената евиденција за даватели на поштенски услуги.

2019 година ќе ја завршиме со вкупно 41 лиценцирани даватели на поштенски услуги, од кои: 40 правни лица се со Општо овластување за обезбедување поштенски услуги и едно (1) АД Пошта на Северна Македонија Скопје со Индивидуална дозвола за обезбедување на универзална услуга.

ПРЕТСТАВКИ

Отвореноста на Агенција за пошти во поглед на комуникацијата со корисниците дава сознанија за нивните реални потреби од поштенските услуги. Агенцијата е апсолутно достапна за да им одговори на сите нивни прашања поврзани со работењето на лиценцираните даватели на поштенски услуги. Тука е да ги информира, советува за тоа како да ја добијат соодветната услуга и секако доколку имаат некаков проблем, да ги насочи како правилно да го решат истиот.

Комуникацијата со корисниците е на дневна основа. Корисниците добиваат информации за постапките и процедурите на поднесување на рекламации кај давателите на поштенски услуги.

Почнувајќи од 01.01.2019 заклучно со 13.12.2019 година, поднесени се вкупно **31** претставка од корисници на поштенски услуги. 21 од нив се поднесени од страна на физички лица, а 10 од правни лица.

По сите претставки е постапено и во рок е одговорено.

Според основот на поднесување, оваа година забележан е пораст на претставки во кои различни подносителите се жалат на работењето на давател на поштенски услуги. Имено во **8 претставки предмет на незадоволство се пратките со откупнина**. Конкретно, корисниците во својство на испраќачи се жалат дека поштенскиот оператор откако ќе ја изврши поштенската услуга (ќе ја достави пратката до примачот) на испраќачите не им ја предава откупнината која што е претходно наплатена од примачите. Овој дел од услугата не е поштенска услуга, туку станува збор за финансиско побарување кое произлегува од меѓусебен договор помеѓу испраќачот и давателот на поштенски услуги.

Заради заштита на корисниците на поштенски услуги, Агенцијата соодветно им препорачува и укажува на поштенските даватели да ги исполнат своите финансиски обврски кон испраќачите.

Ваквото искуство ја иницира соработка со Управата за јавни приходи, со цел сеопфатна и делотворна регулација на работењето на давателите на поштенските услуги во делот на услугите за т.н. поштенски пратки со откупнина. Пазарот на услугите за пакети кај кои што, поштенскиот оператор од примачите ја наплатува во кеш стоката која се доставува, повеќе години покажува тренд на раст, но трансферот на готовината (парите од примачите) до испраќачите, за жал се уште е најслабата алка од услугата. Резултат од соработката со УЈП треба да биде изнаоѓање решенија за унапредување на регулативата за да се создаде посоодветна и сигурна деловна клима за раст на пазарите на поштенски услуги за пакети.

СУЗБИВАЊЕ НА СИВАТА ЕКОНОМИЈА ВО ПОШТЕНСКИОТ СЕКТОР

Агенцијата континуирано ги прилагодува своите регулаторни инструменти и алатки соодветно на развојот на поштенскиот пазар, на потребите на корисниците и на предизвиците со кои се соочуваат учесниците во оваа област од економскиот сегмент на државата во услови на раст на Е- трговија, но и на старт-ап компании во делот на услуги за т.н. нотарски пратки.

Со цел создавање услови за фер конкуренција во поштенскиот сектор и намалување на просторот на сивата економија, Агенцијата за пошти во 2019 година превзеде регулаторни мерки за воедначување на обврските на поштенските оператори. Тие се превземаат на дневна основа и се однесуваат на прецизно и ажурно евидентирање и документирање на поштенските услуги кои ги обезбедуваат од почеток до крај, на начин со кој се обезбедува интегритет на записите.

Агенцијата за пошти е дел од работната група за адресирање и на сивата економија, формирана на иницијатива на Министерството за финансии. Целта е сузбивање на даночната евазија во Е-трговијата. Агенцијата во овј домен придонесува со сопствени анализи и извештаи поврзани со сивиот поштенски пазар. Конкретно станува збор пред се за доставата на

пратките со откупнина како услуга која е директно поврзана со Е-трговијата, но и за доставата на пратки со автобуски, такси превоз и сл.

Активностите кои се планира да ги превземе работната група во 2020 година, се во насока на имплементација на акциските планови за борба против неформалната економија во државата и имаат директно влијание врз регулирањето на Е-трговијата, согласно законските прописи.

Креирањето на специфична правна рамка за потребите на овој растечки пазарен сегмент на услуги, ќе ја зајакне правната сигурност и на испраќачите и примачите на поштенски пакети, но и воопшто сигурноста и довербата во поштенскиот сектор како нераскинлив дел од ланецот на купувањето на далечина. Исто така, со сигурност очекуваме дека поволниот бизнис амбиент за лојален пазарен натпревар меѓу лиценцираните поштенски компании, ќе ги стесни и намали можностите и на сивата економија во е-трговијата. Ваквата заложба е во директна корелација со политиките на државата во делот на зајакнување на даночната дисциплина, на борбата против сивата економија, како и спречувањето перење пари и приноси од недозволен активности.

НАДЗОР

Во делот на надзорот како значајна надлежност на Агенцијата за пошти, дозволете да Ве информирам дека во текот на 2019 извршени се 7 консултативни состаноци кај даватели на поштенски услуги од 2018 година, како и кај даватели на поштенски услуги кои ја немаат исполнето обврската за доставување на Извештаи за обезбедување на поштенските услуги за тековната година и 1 вонреден надзор.

Целта на надзорот над давателите на поштенски услуги е да се утврди евентуално постоење на неправилности во работењето на поштенските оператори, да се преземат мерки за нивно отстранување со што би се остварила крајната цел - подобрување на квалитетот на поштенските услуги, полесен пристап на корисниците до услугите, како и целосно спроведување на Законот за поштенските услуги.

Воедно, ќе се анализира кои даватели на поштенски услуги *не доставуваат редовно податоци и информации* и врз таа основа кај истите ќе се направи надзор и увид, со цел да се утврдат и отстранат проблемите за нивно доставување.

Воедно, се планира во текот на 2020 година да се изврши увид кај давателите на поштенски услуги за начинот на водење евиденција за пратките и услугите како и исполнување на обврските за давање на податоци и информации.

Предмет на редовен надзор во 2020 година ќе бидат 11 давателите на поштенски услуги кои по хронолошки ред од формирањето на Агенцијата, имаат добиено Општо овластување за обезбедување на поштенски услуги и кај давателот на универзалната услуга.

Во однос на **меѓународната соработка** и следење на основните трендови на развој во поштенскиот сектор, претставници од Агенцијата активно учествуваа на состаноците и конференциите на Европскиот комитет за поштенска регулација (ЦЕРП), Европската група на регулатори за поштенски услуги (ЕРГП), како и на состаноците кои се одржуваат во рамките на Светскиот поштенски сојуз.

Вредно е да се каже дека Агенцијата во јуни 2019 година беше домаќин на 54-тиот Пленарен состанок на ЦЕРП, кој се одржа во Скопје и на кој присуствуваа околу 80 претставници од 28 земји членки на Комитетот, на кој меѓудругото своја промоција имаа кандидатите за генерален директор и за заменик генерален директор на Светскиот поштенски сојуз, избори кои ќе се одржат во август 2020 година.

И секако, во текот на цела 2019 година, Агенцијата за пошти континуирано и посветено работеше на имплементација на ЕУ Твининг проектот, насловен „Јакнење на капацитетите на Агенцијата за пошти“. Самиот проект го имаше својот официјален почеток во декември 2018 година и истиот е плод на одличната соработка помеѓу Агенцијата за пошти, Делегацијата на ЕУ, Министерството за јавни работи на Шпанија и Меѓународната Иберо –Американска фондација за администрација и јавни политики.

Основна цел на овој проект е подобрување на капацитетите на Агенцијата во областа на воспоставување процедури и креирање на стратешки документи, определување на систем за посебно сметководство и алокација на трошоци кај давателот на универзална услуга, регулација на цени и јакнење на инспекциската улога на Агенцијата, како и воспоставување критериуми за стандардизирани приватни поштенски сандачиња во рамките на 5-те компоненти колку што се предвидени во самиот проект, со кои се покриваат различни области од работењето на Агенцијата. И заклучоците кои произлегуваат од проектот ќе продуцираат нови законски решенија.

Реализирани се 7 работилници, преостануваат уште 3 до завршување на проектот во мај 2020 година.

Имаме големи и оправдани очекувања затоа што досегашните активности тоа го потврдија дека по завршување на проектот ќе имаме:

- Подобрена регулација на поштенскиот пазар во очекување на целосна либерализација
- Целосна имплементација на европското законодавство во областа на поштенските услуги
- Креирани стратешки документи и процедури
- Основа за понатамошни активности и развој
- Подобрени капацитети за специфична анализа на пазарот
- Зајакната улога на Агенцијата во областа на надзор над поштенските оператори
- Определен соодветен систем за посебно сметководство и алокација на трошоци
- Бенефит од обуките и работилниците за вработените од трите институции, затоа што само со високо мотивиран, професионален, квалификуван, образован и обучен персонал, ќе биде можно да се одговори не само на сегашните динамични побарувања од мисијата на поштенскиот сектор, туку и на идните предизвици во регулацијата на поштенскиот економски простор во државата, затоа што само такви професионалци ги прават институциите силни и ефикасни.

Нови 365 дена ќе бидат пред нас. Во фокусот на работењето на Агенцијата за пошти и она што ќе ја одбележи 2020 година, за што ќе правиме рекапитулација ова време догодина, ќе бидат

- ***Иницирање на измени и дополнувања на Законот за поштенските услуги до надлежното Министерство за транспорт и врски, затоа што***

Некои прашања се актуелизираат или значително се менуваат заради што е потребно подобрување и прецизирање на регулаторната рамка во делот кој е во директна надлежност на регулаторот.

Ќе набројам само неколку од нив:

- Замена на системот на овластување за неуниверзалните услуги со оној што го бара Директивата за пошти на ЕУ со само одговорна изјава или нотификација за обезбедување на овие услуги, со што во многу ќе се поедностават процедурите особено за оние субјекти кои ќе ја вршат услугата со пакети, која бележи растечки тренд,
- Инкорпорирање на систем на периодично обновување на овластувањата или лиценците, со цел да се добие поголемо познавање на пазарот.
- Елиминирање на техничките или оперативните услови што се бараат од поштенските оператори, бидејќи тие се забранети со Директивата за пошти на ЕУ
- Ќе препорачаме да се модифицира членот 23 од Законот за ДДВ, врз основа на која ова ослободување може да се примени само на назначениот оператор, но не за сите услуги, туку само за услуги вклучени во опсегот на УПУ.
 - Заради нефункционалност на системот на компезациски фонд, ќе предложиме воведување на системот на државна помош за давателот на универзална услуга, кој што би бил во функција по воведување на системот на посебно сметководство, Од суштинско значење е назначениот оператор (Македонска пошта) да спроведе посебно сметководство во согласност со принципите утврдени во Директивата за пошта на Европската Унија.
- разграничување на двата големи блока на поштенски услуги:

Универзалните услуги се оние што се загарантирани од државата и, според тоа, бараат поголема регулатива и контрола на усогласеноста и исполнувањето.

Неуниверзалните услуги (кои мора да бидат дефинирани, за да не се создадат правни дупки, и би биле оние кои не се универзални) се оние кои не се универзални и бараат помалку регулирање и контрола од страна на државата бидејќи не гарантира за нив, но да, таа е должна да регулира со цел да гарантира фер конкуренција и заштита на корисниците.

- Дефинирање кои активности не треба да се сметаат за поштенски активности
- експлицитно ќе се вклучат гарантирање на слободната конкуренција и гарантирање на обезбедување на универзалната поштенска услуга како едни од главните цели во Директивата за пошти. За ова, неопходно е укинување на законски резервираната област.

Затоа Агенцијата цени дека датумот 01.01.2020 утврден за либерализација не треба да се менува повеќе.

Укинувањето на резервираните услуги ќе значи зголемена конкурентност на пазарот, а поттикот кој доаѓа од технолошкиот напредок и дерегулацијата ќе резултираат со попристапни цени за крајните корисници, што во услови на глобален поштенски пазар ќе претставува есенцијална мерка со која крајните корисници нема да бидат изолирани од придобивките на рапидните промени кои се одвиваат на светско ниво.

Согласно последниот Извештај на Европска Комисија за напредокот на земјата кон полноправно членство на ЕУ, целосното отворање на поштенскиот пазар за конкуренција ќе

претставува и исполнување на препораката за „завршување на целосната либерализација на поштенскиот пазар“.

Промовирање на конкуренцијата и обезбедување на фер пазарни услови во секторот, обезбедување на стандарди и подобрување на квалитетот и заштита на интересите на крајните корисници на поштенските услуги, ќе бидат лајт мотив во работењето на Агенцијата за пошти во наредната година.

Дозволете ми денеска да се заблагодарам на моите колеги од Агенцијата за пошти кои што учествуваа во подготвување и реализирање на јавната седница и на промотивната кампања која ќе следи. Да се заблагодарам за нивниот ангажман и посветеност.

По презентацијата на статистичкиот извештај

И сосем на крај од 30 декември ќе биде во употреба новата веб страна на Ап која ќе најдете многу корисни информации достапни на брз начин.